GRAVIDNOST

Ženka psa spolno dozrijeva u dobi od 6 - 12 mjeseci , a zrelom je za rasplod

smatramo najčešće u dobi od 18 mjesec. Ja osobno smatram da je zrela za

parenje tek na trećem tjeranju. Tada je ona dovoljno ojačala, njezin kostur

završio je svoj razvoj, psihički je zrela. To se odnosi na srednje i velike

pasmine pasa. Male pasmine puno ranije sazrijevaju i već sa godinu dana

završavaju razvoj. Spolni ciklus zrele ženke od jednog do drugog tjeranja traje

šest mjeseci, međutim u uzgajačnicama gdje živi veći broj ženki nije neobično

da se taj ciklus kod svih ženki izjednači, što opet znači da su neke taj ciklus

skratile ili produžile. Ukoliko neposredno prije tjeranja Vaša ženka promjeni

okolinu (otputujete sa njom na put od nekoliko dana ili sl . ) , doživi nekakvu

traumu ili stres moguće je pomicanje tjeranja.

Prije tjeranja, ukoliko je planiramo

pariti, bilo bi dobro ženku očistiti od crijevnih i nametnika na dlaci, provjeriti

njezino zdravstveno stanje... U toku gravidnosti i laktaciji, ako nije potrebno, nije

poželjno koristiti takva sredstva, antibiotike i razna cjepiva. Faza krvarenja

traje od 7 - 9 a ponekad i više dana a sama požuda ili faza u kojoj će ženka

dozvoliti skok mužjaku od 5 - 9 dana. Danas postoji više pouzdanih testova po

kojima možemo točno ustanoviti dan parenja što je izuzetno bitno ako je

mužjak daleko. Do same ovulacije dolazi između 24 - 48 sati od samog početka

požude. Jajna stanica slijedeća tri dana mora provesti u oviduktu da bi bila

oplođena pa razmak od parenja do oplodnje može potrajati od 0 - 5 dana.

Nakon ovulacije žuto tijelo ostaje u funkciji 60 - 80 dana pa se tako i ženkama

koje nismo parili može dogoditi pojava pojačanog lučenja mlijeka a ponekad i

teže upale. Sama gravidnost traje od 58 - 63 dana a ponekad i koji dan duže.

Sve ovisi o broju štenaca, ako ih ima više velika je mogućnost ranijeg okota a

opet manji broj štenaca može taj rok produžiti. Broj štenaca ovisi o broju

oplođenih jajnih stanica i o pravilno određenom danu parenja. Gravidnost

dijelimo na dva dijela. Prva faza traje prvih mjesec dana i očitijih promjena

nema, tek pri kraju prve faze moguće je na ultrzvuku ali bez neke velike

sigurnosti ustanoviti gravidnost. Uz pretpostavku da je ženka primjereno

hranjena tokom života prije parenja, ne bi trebalo znatnije povećavati prehranu.

Primjerenije bi bilo ako ženka nije hranjena dehidratom (suhom hranom) početi

je postepeno hraniti dehidratom. Danas na našim područjima ima nekoliko

odličnih linija hrane koje su po sastavu i programu odlične za ishranu u toku

gravidnosti i laktacije. Već u ovoj fazi ženku bi trebalo smjestiti u blizinu

prostora u kojem će kasnije kotiti. Ne treba joj braniti šetnje i igru ali je ne treba

ni forsirati i izlagati nepotrebnom naporu. Dobro je da je u fizičkoj i psihičkoj

kondiciji jer će joj to kasnije olakšati sam okot i skrb oko štenaca.

Ulaskom u drugu fazu postepeno je potrebno početi povećavati količinu hrane

za vašu ženku. Preporuka je 10 % tjedno tako da prije samog početka okota ta

količina bude povećana za oko 50 %. Njezin organizam u ovoj fazi više ne traži

toliko kretanja, štenci u utrobi intezivno rastu, pogotovo zadnja dva tjedna i

promjene su već jako uočljive. Na tijelu u predjelu trbuha moguće je vidjeti

micanje štenaca, naziru se pokreti, ako stavimo dlan na predio trbuha možemo

osjetiti micanje i gurkanje štenaca. Zadnjih par dana trbuh je velik i unutar

utrobe ženke štenci sve više vrše pritisak na želudac i ostale organe. Tih

nekoliko zadnjih dana bilo bi dobro kompletnu količinu hrane podijeliti na više

manjih obroka tako da smanjimo pritisak unutar tijela ženke. Teška je, teško se

kreće, postepeno je prebacujemo u prostor koji je unaprijed dezinfeciran i

pripremljen za nju. Poželjno bi bilo da smo oko tjedan dana prije predviđenog

okota napravili rengenski ili ultrazvučni pregled, tako da otprilike znamo što

možemo očekivati. To je bitno da biste znali kada je okot gotov i da u koliko je

broj okoćenih štenaca manji od očekivanog možete što prije potražiti pomoć

veterinara. Bilo bi dobro imati obaviještenog i spremnog veterinara jer iako

sve može izgledati savršeno u jednom trenutku može nastati kaos, što vas

može koštati štenaca ali što je veća šteta i vaše ženke. Da bi znali kada i

spremni dočekali početak okota (vjerujte mi, nikad niste spremni, ili je gluho

doba noći ili jedete ili uvijek je nešto) počinjemo oko 55 . dana mjeriti tjelesnu

temperaturu. Mjerimo je svaki dan u isto vrijeme i kada vidimo da je

temperatura pala do ili ispod 37 °C znamo da bi okot trebao nastupiti unutar

slijedećih 24 - 48 sati. Ženka počinje pripremati mjesto za okot, dovlači različite

krpe , papire i namješta prostor za okot. Normalno Vi cijelo vrijeme

pokušavate održati prostor urednim. Sam podražaj za početak procesa

kočenja daje nadbubrežna žlijezda ploda. Kortikostereoidi koje luči ta žlijezda

potiču posteljicu na lučenje prostaglandina, a oni izazivaju kontrakcije

maternice i tako nastaje prva faza okota, otvaranje. Kada plodna ovojnica i

plod uđu u rodnicu i pritišću na senzibilne živce, počinje lučenje oksidocina i to

je faza istiskivanja ploda. Taj se proces nastavlja i ponavlja onoliko puta koliko

ima štenaca. Plodni mjehur u kojima se nalaze štenci okruženi amniom, šire

rodnicu i često pucaju tek pošto prođu kroz stidnicu. Za to vrijeme ženka je

nemirna, osvrće se prema svome zadnjem kraju, liježe i diže se i često ju je vrlo

teško smiriti. Prije neposrednog istiskivanja ploda vidi se grčevito ritmičko

pritiskanje trbušnih mišića a sa njime i grčenje leđa, koje kreče oko grebena i

vidljivo se spušta prema repu ženke. U koliko je dovoljno jak trud istisnut će ga

odjednom ako ne u sljedećem ili onom iza. Kroz stidnicu će izaći vrećica sa

tekućinom u kojoj pliva štene. Sama ženka pokušat će zubima otvoriti

posteljicu i kada joj to uspije pokušava pregristi pupkovinu. Bilo bi dobro da Vi

prekinete pupkovinu ili rukama ili dezinficiranim škarama a potom da je

podvežete sterilnim koncem. Ženka često zbog neiskustva pupkovinu pregrize

preblizu tjela šteneta ili mu opet otvori i utrobu a zna se dogoditi da usljed

cukanja i natezanja pupkovine uzrokuje bruh (kilu) pupka. Zatim nastavlja

lizati štene i na taj način ga suši i ujedno svojim jezikom pokreće mehanizme

koji štenetu omogučavaju normalno disanje i cirkulaciju krvotoka. Ukoliko

sama nije u stanju očistiti štene morate joj pomoći. Ako ženka istisne samo

štene bez posteljice potrebno je dobro paziti da istisne i posteljicu. Ponekad je

istisne odmah po izlasku šteneta a nekada i poslije okota, u svakom slučaju

ne smije ostati u njoj jer može izazvati sepsu i ubiti ženku. Postoji mogučnost

da ženka okoti štene koje ne diše ili su razmaci između udisaja dosta dugački.

U tom slučaju položite štene na ručnik koji držite u ruci, očistite štenetu dišne

puteve od nakupljene plodne vode i sluzi, otvorite štenetu usta i oslobodite mu

jezik, zatim spustite prednji dio šteneta prema dolje i počnite štene trljati

ručnikom. Posebno mu trljajte zatiljak a možete ga i polijevati hladnom vodom.

Cijelo to vrijeme u polaganom mu ritmu lagano pritiskajte prsni koš. Štene bi

trbalo samostalno početi disati, ako ne, barem znate da ste pokušali . Prije

svakog istisnutog šteneta izlazi zelena tekućina, plodna voda, često zna biti i

krvava ili ima zgrušane krvi. Ukoliko se tri sata poslije okota šteneta ne okoti

novo štene a primječujete da ženka i dalje ima trudove i da stiska a štene ne

izlazi, zovite veterinara. Možda nije ništa, možda je štene zapelo u porođajnom

kanalu, možda ženka nema dovoljno jake trudove, možda ,puno je tih možda a

vremena nema previše . Zovite veterinara .